

— об'єктивного аналізу отриманих результатів та обґрунтованого прийняття рішення.

При цьому частота проведення контролю та корекції навчально-пізнавальної діяльності студентів у значній мірі залежить від їх навченості, яка виявляється у наявності в студентів певного обсягу систематизованих знань і вмінь їх використовувати, у системі вироблених навичок. Так контроль та корекція результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів з середнім рівнем навченості повинен бути систематичним (за групою виконаних завдань), що дозволяє своєчасно помітити прогалини в знаннях і досвіді студентів.

Під час роботи з студентами з високим рівнем навченості контроль повинен бути епізодичним — за вимогою студентів. Тому доцільно при формуванні комплексу навчальних завдань (для практичного заняття, лабораторної роботи, семінару) передбачити декілька етапів контролю проміжних результатів (завдання на перевірку відповідності отриманих даних умові задачі, завдання на порівняння результатів їх розв'язування з правильними розв'язками тощо) для того, щоб студенти могли самостійно контролювати процес виконання завдань та, при необхідності, вчасно звертатися за допомогою.

І. М. Коновалова,
асистент кафедри фінансів

ЗАСТОСУВАННЯ АКТИВНИХ ФОРМ І МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ КОНТРОЛЮ І ОЦІНЮВАННЯ ЗНАЙОМІСТЕЙ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Для існування будь-якої держави конче необхідні величезні фінансові ресурси, які акумулюються в бюджетних та позабюджетних державних централізованих фондах, в основному, дякуючи функціонуванню податкової системи. Економічні відносини, пов'язані з податками, в тій чи іншій мірі торкаються всього населення країни, тому теоретичні і практичні аспекти побудови податкової системи цікавлять не тільки спеціалістів, але й простих громадян.

Приємно визнавати, що неабияку зацікавленість до вивчення курсу «Податкова система» виявляють і студенти КНЕУ. Адже, формування знання теоретичних основ оподаткування і податкової політики, функціонування механізму оподаткування, методів податкової роботи — це необхідна складова не тільки фахівців з фінансів та податкового менеджменту, а й будь-якого випускника

вищого навчального закладу, бажаючого зробити успішну кар'єру в бізнес-середовищі або державотворенні.

Предмет «Податкова система» сам по собі являється цікавим, затребуваним сьогоденням. Тому гармонійне поєднання традиційних форм організації навчальної роботи (лекції, практичні і семінарські заняття, написання курсових робіт та рефератів) з активними методами і формами навчання такими, як:

- робота в малих групах;
- міжгрупова дискусія;
- «мозковий штурм»;
- метод конкретних ситуацій (кейс-метод);
- проведення ділової гри;
- індивідуальна робота з карточками самоконтролю

принесе позитивні результати при контролі і оцінюванні знань студентів при вивченні курсу «Податкова система».

Робота в малих групах стабільного або змінного складу — найбільш ефективний, колективноутворюючий метод, який базується на принципах взаємодії і взаємообміну, єдності навчання і виховання в навчальному процесі. Внаслідок спільної (групової) діяльності, виникають відносини відповідальної залежності, а контроль і оцінка зі сторони викладача поєднується з взаємоконтролем і корекцією між самими студентами. Застосування цього методу при вивченні курсу «Податкова система», доцільно при вивченні теоретичних основ оподаткування. Це дасть можливість студентам не тільки тренувати свою пам'ять, а й засвоїти основні терміни і поняття, характеризуючи податкову систему, виділяти функції податків, класифікувати і давати характеристику податкам, знати принципи оподаткування, основні напрями податкової політики.

Міжгрупова дискусія — одна з активних форм, яку можна застосовувати при вивченні будь-якої теми курсу «Податкова система». Адже, широка законодавча база з цього предмету, невідзначеність у питаннях оподаткування, постійний перегляд на засіданнях Верховної Ради України з приводу збору, розподілу і використання податкових надходжень, а також зміни уточнення та доповнення до законодавчо-нормативних документів породжують необхідність обговорення таких питань у студентській групі. Застосування методу міжгрупової дискусії має позитивну сторону в тому, що студенти вивчають законодавчу базу, саморозвиваються, вчать висловлювати власну точку зору, аргументуючи статтями відповідного закону, «відточують» ораторську майстерність і, взагалі, формують загальний інтелект.

«Мозковий штурм» — сучасний метод, який допомагає ментально активізувати роботу в групі, викликати зацікавленість до розглядуваної теми та можливість засвоїти податкову термінологію, ставки того чи іншого податку, принципи, функції, характеристики, направлення податкової системи, організації податкової служби та роботи в Україні. Позитивна сторона цього методу і в тому, що студенти вчать гнучкості, зібраності, активності, можливості ментально знаходити вірну відповідь.

Кейс — метод. При вивченні форм оподаткування, де розглядається структура податкової системи країни, види прямих і непрямих податків та інших податкових і неподаткових платежів, місцеві податки і збори, як допоміжний, можна застосувати такий активний метод, як кейс-метод (метод конкретних ситуацій). Розгляд конкретної ситуації з приводу, скажімо, нарахування, обліку і сплати того чи іншого податку на якомусь підприємстві викликає зацікавлення у студентів. Кейс-метод дає можливість не тільки оживити аудиторію і закріпити теоретичні знання, а й набути практичних навичок при нарахуванні того чи іншого податкового платежу, в веденні податкової звітності, орієнтуватись в конкретній ситуації, шукати правильне рішення, опираючись на відповідні закони.

Завершити навчання з курсу «Податкова система» можна **проведенням ділової гри**, позитивні результати полягають в тому, що студенти закріплюють набуті знання практичним застосуванням та можливістю оформити податкові документи.

Деякі переваги активних форм і методів організації навчання полягають у тому, що:

- підвищується зацікавленість студентів до вивчення предмету;
- активізується пізнавальна діяльність студентів;
- надається можливість останнім використовувати їх власний досвід, а також обмінюватись досвідом один з одним;
- використовуються змагальні заходи у навчанні;
- внаслідок спільної діяльності покращується процес засвоєння отриманих знань та збільшується ефективність їх практичного застосування.

Єдина проблема, пов'язана з застосуванням вищеперелічених активних форм і методів навчання як до курсу «Податкова система», так і до інших дисциплін, пов'язана з оцінюванням знань і роботи студентів. Активні методи роботи не завжди дають можливість достатньо контролювати та оцінювати діяльність кожного студента. Розв'язання цих проблем можливе завдяки впровадженню індивідуальних самостійних завдань (**індивідуальна**

робота з карточками самоконтролю) та проведенню тестового контролю з кожної теми курсу.

Відповідна оцінка діяльності та знань студентів може здійснюватись у рейтинговій формі, яка надає можливість враховувати при оцінюванні не лише теоретичні знання, а головне — активність, систематичність та результативність роботи студентів протягом усього періоду вивчення курсу «Податкова система». Це має дуже велике значення, бо саме ці знання, що отримані поступово і систематично, формують особистість людини і фахівця, складають власний досвід та залишаються в пам'яті надовго.

Л. В. Корват, ст. викл. кафедри
педагогіки та психології

ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Психологічна підготовка студентів є важливою складовою їх професійної підготовки. Психологічна підготовка покликана забезпечити загальнокультурний розвиток молодих спеціалістів, психологічні аспекти первинної професійної адаптації та професійної діяльності, сприяти пізнанню студентами індивідуально-психологічних особливостей їх особистості, розкриттю інтелектуального, комунікативного та особистісного потенціалу, набуттю навичок і вмінь, їх розвитку та самовдосконалення, оптимізації взаємодій з іншими людьми, тобто забезпечити особистісне зростання студентів. Ці завдання психологічної підготовки студентів реалізуються нами шляхом впровадження технології особистісного зростання.

Таке багатоцільове покликання психологічної підготовки поновому ставить проблему контролю за навчальним процесом. Це вже не просто проблема оцінювання міри якості та адекватності знань, а набагато ширша проблема.

Впровадження технології особистісного зростання у процес психологічної підготовки довело необхідність зміни наголосу на функціях контролю. Функції контролю у технології особистісного зростання найбільш суттєво зазнають змін за рахунок наступних факторів:

- пріоритету цілі особистісного зростання по відношенню до накопичення предметних знань;